

BAREVNÝ SVET

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

Obsah

2	Identifikační údaje o škole	3
2.1	Platnost dokumentu	4
3	Obecná charakteristika školy	5
4	Podmínky vzdělávání	6
4.1	Věcné podmínky	6
4.2	Životospráva.....	6
4.3	Psychosociální podmínky	7
4.4	Organizace chodu	7
4.5	Řízení mateřské školy.....	8
4.6	Personální a pedagogické zajištění	8
4.7	Spoluúčast rodičů.....	8
4.8	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	9
4.8.1	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	9
4.8.2	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	10
4.9	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	10
4.10	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	10
5	Organizace vzdělávání	12
6	Charakteristika vzdělávacího programu	14
6.1	Zaměření školy	14
6.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	14
6.3	Metody a formy vzdělávání	15
6.4	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	15
7	Systém evaluace	16
8	Vzdělávací obsah	18
8.1	Přehled integrovaných bloků	18
8.2	Barevný svět lidí	19
8.2.1	Charakteristika integrovaného bloku	19
8.2.2	Témata (vzdělávací obsah)	19
8.3	Barevný svět přírody	27
8.3.1	Charakteristika integrovaného bloku	27
8.3.2	Témata (vzdělávací obsah)	27
8.4	Barevný svět tradic	35
8.4.1	Charakteristika integrovaného bloku	35
8.4.2	Témata (vzdělávací obsah)	35
8.5	Barevný svět vědy a umění	43
8.5.1	Charakteristika integrovaného bloku	43
8.5.2	Témata (vzdělávací obsah)	43

1 Identifikační údaje o škole

Název ŠVP: Barevný svět
Název školy: Mateřská škola Olomouc, Mozartova 6, příspěvková organizace
Sídlo školy: Mozartova 152/6, Olomouc, 77900

KONTAKTY:

E-mail: ředitelka: msmozartova6@gmail.com
zástupkyně: msmozartova6zastupkyne@gmail.com

Web: www.msmozartova6ol.cz

REDIZO: 600139395
IČO: 75029634
IZO: 107627108

Datová schránka: u6xkvyn

Statutární zástupce školy: Mgr. Iva Kovalčíková

Zpracovatelé programu: kolektiv MŠ

Název zřizovatele: Statutární město Olomouc

Adresa zřizovatele: Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc

1.1 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2023 – 31. 8. 2026

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2023

.....
ředitel školy
Mgr. Iva Kovalčíková

.....
razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

Kapacita: 87 dětí

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 9 učitelek, 3 provozní pracovnice (v případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky, např. asistenty pedagoga, školní asistenty, apod.)

Charakter a specifika budov:

Mateřská škola sídlí v malebné historické vile z roku 1902, která byla do roku 1949 v osobním vlastnictví města. Budova MŠ je dvoupodlažní s půdou a podsklepením. V průběhu času prošla několika rozsáhlými rekonstrukcemi. Uvnitř jsou provozovány čtyři třídy s celkovou kapacitou 87 dětí. K vile patří i jednopodlažní budova umístěná na dvoře školy, jejíž prostory jsou využívány ke skladování hraček a pomůcek k venkovnímu použití a jedna část slouží jako klubovna skautského oddílu.

Budovu mateřské školy obklopuje dlážděný dvůr, který je využíván k venkovnímu pobytu dětí zejména při horším počasí, a také slouží jako dopravní hřiště. Dále jsou na pozemku umístěny dvě rozsáhlé zahrady se vzrostlými stromy lákající k dětským hrám. Větší zahrada je více využívána staršími dětmi a její vybavení je tomu přizpůsobené, menší zahrada je naopak přizpůsobená spíše pro hry mladších dětí.

Lokalita a dostupnost:

Mateřská škola se nachází zhruba 10 minut chůze od centra města, přesto je situovaná v klidnější ulici s blízkou dostupností přírody v Čechových sadech. Budova mateřské školy je velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou – 3 minuty chůze je tramvajová i autobusová zastávka Na Šibeníku, 5 minut chůze je autobusová zastávka tř. Svornosti, případně lze využít i vlakovou zastávku Olomouc – město. Na ulici před budovou MŠ jsou tři parkovací místa označená značkou K+R, která jsou vyhrazená pro parkování rodičů při předávání a vyzvedávání dětí.

Více naleznete na webu MŠ: <https://www.msmozartova6ol.cz>

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Vnitřní prostor mateřské školy je rozdělen na dvou podlažích. Na každém patře se nacházejí dvě třídy, sociální zařízení a šatny. V přízemí se nachází kuchyň s výdejnou jídelna. Třídy jsou dobře osvětlené velkými okny a díky architektonickému řešení a estetickému vybavení nabízí útulnou a rodinnou atmosféru. Velikost i vybavení tříd odpovídá bezpečnostním a hygienickým normám. Prostory MŠ jsou prakticky a vkusně zařízeny dřevěným nábytkem a zdobeny dekoracemi s dětskými motivy a výtvary dětí. Stoly i židle mají různé velikosti, tak, aby vyhovovaly velikosti dětí v daných třídách. V hernách mají děti v době odpoledního odpočinku k dispozici přenosná lehátka. Na každé třídě je instalována interaktivní tabule s množstvím didaktických programů k všestrannému rozvoji dětí.

Ve třídách je množství hraček, výtvarných i didaktických pomůcek či sportovního náčiní. Materiální vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno. Při výběru pomůcek je kladen důraz na jejich kvalitu a přínos pro rozvoj dětí. Hračky, pomůcky a další doplňky, nebo alespoň jejich převážná část je umístěna tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je samostatně vybírat a zároveň se orientovaly v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání jak pedagogy, tak i dětmi.

Rozlehlá školní zahrada s rozličnými sportovními prvky a průlezkami nabízí množství podnětů k venkovním aktivitám. Nachází se zde zpevněné sportovní plochy, pískoviště, dřevěné domečky či altán. Na zahradě je instalována sprcha pro osvěžení dětí v letních dnech a pítka pro dodržování pitného režimu. Na dlážděné ploše školy mají děti možnost využít dětských kol, koloběžek a odrážedel.

3.2 Životospráva

Životospráva je zajišťována pestrou stravou s množstvím ovoce a zeleniny. Zároveň je dodržován maximálně 3 hodinový interval mezi jídly. Děti nejsou do jídla nuceny, celý den je dodržován pitný režim, ke svačinám a k obědu dostávají děti nápoje ze školní jídelny. Mimo to mají ve třídách neustále k dispozici vodu. Během ranního scházení ve třídě Berušek (od 6:30 do 7:00) mají děti možnost si nabídnout ovoce, piškoty aj. Tento systém funguje především pro děti, které doma například v časných ranních hodinách nestihly posnídat a rodiče jim nemohou zároveň připravit jídlo s sebou, protože z hygienických důvodů není donášení vlastní stravy do MŠ povoleno. Do MŠ je strava dovážena ze školní jídelny při ZŠ Holečkova a vydávána prostřednictvím výdejny jídelna v MŠ. Jídelníček je vyvěšený na nástěnce v šatně, nebo v systému www.strava.cz, jehož prostřednictvím mohou rodiče stravu i odhlášovat.

V mateřské škole je dodržován tzv. režim dne, který zajišťuje žádoucí střídání volných spontánních i řízených činností. Denně jsou zařazovány pohybové aktivity, zdravotní cvičení, pravidelně je realizován pobyt venku. Na oběd navazuje odpočinek dětí na lehátkách. Děti s nižší potřebou spánku mají možnost zkrácené doby relaxace na lehátku a mohou si volit z nabídky klidových činností. Uvedený režim dne je pro děti od

dvou do tří let rámcový, přihlíží se k individuálním potřebám dětí (potřeba průběžného odpočinku, kratší koncentrace pozornosti apod.).

3.3 Psychosociální podmínky

Pedagogové usilují o vytváření příjemného a bezpečného prostředí, které dětem přináší potřebné jistoty. Děti jsou vedeny k přátelskému jednání, budování mezilidských vztahů, postavených na vzájemném respektování. Pedagogové jsou pro děti vzorem v prosociálním chování, vztahy jsou založeny na partnerství a individuálním přístupu ke každému dítěti. Snahou pedagogů je usnadnit dětem počáteční adaptaci na prostředí MŠ a rodičům je nabízena možnost během adaptace dočasně docházet s dítětem v průběhu dne, např. na zkrácenou dobu.

Pro děti je vytvářeno podnětné prostředí, které umožňuje přirozený rozvoj. Pedagogové připravují pestrou vzdělávací nabídku s respektem k fyziologickým, emocionálním i sociálním potřebám dětí. Využívají formativní hodnocení, které děti motivuje k dalším výkonům a posiluje jejich sebedůvěru. Dbají na povzbuzování vnitřní motivace a nepodporují nezdravou soutěživost. Pedagogové sledují neformální vztahy v kolektivu a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem tak, aby předcházeli šikaně a jiným sociálně patologickým jevům.

Na děti je nahlíženo jako na rovnocenné partnery, žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Podceňování, manipulace či zesměšňování dětí jsou nepřipustné. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

3.4 Organizace chodu

V jednotlivých třídách MŠ je kapacita 18 až 24 dětí, jedná se o nižší stavy, než jsou běžné ve státních mateřských školách. Kapacita tříd je ovlivněna menšími prostory, danými historickou budovou. Menší počet dětí ve třídách dává pedagogům více příležitostí k individuálnímu přístupu k dětem.

Provoz v MŠ začíná v 6.30 a končí v 16:30. Při běžném provozu se děti ráno schází v jedné třídě, postupně si třídní učitelky odvádějí děti do jednotlivých tříd. Odpolední provoz probíhá obdobně – děti, které zůstávají v mateřské škole delší dobu, přecházejí do třídy, kde je zajištěn koncový provoz. Denní program umožňuje reagovat na změny podmínek a aktuální potřeby. Střídání řízených a spontánních aktivit je vyvážené, děti mají dostatek prostoru pro volnou hru a zájmové činnosti. Plánování činností vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a zároveň s ohledem na individuální potřeby a zájmy dětí.

Rodičům je nabízena možnost přihlásit děti do zájmových kroužků, které nabízí MŠ ve spolupráci s volnočasovými agenturami. V organizačních záležitostech (stejně jako v dalších oblastech) se MŠ snaží vycházet vstříc návrhům a připomínkám ze strany rodičů, zjištěných z dotazníků či osobních rozhovorů.

Vedení mateřské školy i kolektiv pedagogů reaguje na aktuální podmínky, na požadavky ve školství, sleduje aktuální vývoj přístupu k předškolnímu vzdělávání, nové přístupy a doporučení (vhodné k aplikování v daných podmínkách školy) a zařazuje je ve vzdělávání dětí. Personál MŠ respektuje tradice školy a zároveň je otevřen konstruktivním změnám a novým postupům, které jsou v podmínkách MŠ smysluplné a přínosné.

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je samostatným právním subjektem. Řízení mateřské školy zajišťuje ředitelka MŠ, ve vymezeném rozsahu pracovních povinností také zástupkyně ředitelky MŠ. Školní řád mateřské školy, provozní řád a směrnice ředitelky školy stanovují pravidla celkového chodu a hospodaření MŠ, vymezují kompetence jednotlivých zaměstnanců. Ředitelka vypracovává Školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu, který je k nahlédnutí v prostorách MŠ i na školním webu.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi. Pravidelné vyhodnocování kontrolní činnosti vedoucích pracovníků, pracovních výsledků, vzdělávacích výsledků, celkového provozu mateřské školy je realizováno zejména na pedagogických poradách, které se uskutečňují dle stanoveného plánu. Pedagogové mají možnost se podílet na organizování chodu školy svými návrhy a aktivitou.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Výchovně vzdělávací práci zajišťují kvalifikované učitelky. Poměrnou část dne (cca 2,5 hod.) jsou na jedné třídě přítomny dvě učitelky, zvláště ve třídách mladších dětí. Toto překrývání směn pedagogů umožňuje individuálnější přístup k dětem a bezpečný průběh vycházek. Pedagogové přistupují aktivně k dalšímu sebevzdělávání, například formou seminářů nebo praktických workshopů. V pedagogickém sboru probíhá týmová spolupráce, pedagogové jednají profesionálně v souladu s výchovnými a vzdělávacími zásadami. Dlouhodobým cílem vedení školy je vytvořit stabilní tým kvalitních pedagogů jak ve vztahu k vnitřnímu klimatu organizace, tak i ve vztahu k dětem a rodičům.

Pro specializované služby, které pedagog kvůli nedostatečné kompetentnosti sám nemůže vykonávat je využívána spolupráce s odborníky (logopedie, psychologické poradenství, speciálně pedagogické poradenství apod.) Kromě tohoto spolupracuje MŠ i s agenturami, které zajišťují chod kroužků.

3.7 Spoluúčast rodičů

Předškolní výchova navazuje na výchovu rodinnou, na kterou se snaží kolektiv pedagogů při práci s dětmi v MŠ navázat a vzájemně ji propojit tak, aby byly výchovné přístupy sjednoceny a byly tak pro dítě pochopitelné. Pedagogové nenahrazují rodinnou výchovu, pouze ji doplňují. Je třeba, aby dítě mělo základní návyky v sebeobsluze i ve společenském chování již z rodiny.

Rodiče jsou o dění v MŠ informováni prostřednictvím webových stránek, nástěnek v MŠ, emailů, či osobní komunikací. Pedagogové vůči rodině dítěte jednají vstřícně,

otevřeně a zároveň taktně, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Rodiče se mohou u pedagogů kdykoli informovat, jak dítě v mateřské škole reaguje, jak se vyvíjí apod. V případě potřeby mohou pedagogové rodičům doporučit odborníka (např.: pedagogicko-psychologickou poradnu, logopeda apod.), na kterého se mohou obrátit.

Rodiče mají možnost spolupodílet se na chodu MŠ, jsou nedílnou součástí různorodých akcí školy, např.: Den otevřených dveří, Zápis nanečisto, Adventní tvoření, besídky, Pasování předškoláků apod. Rodiče mohou mateřskou školu podporovat i materiálně například formou finančních darů, donáškou výtvarného a jiného materiálu apod.

Na začátku školního roku probíhají třídní schůzky, kde jsou rodičům sděleny organizační záležitosti, v průběhu roku jsou rodičům nabízeny termíny k individuálním konzultacím s učitelkou o rozvoji dítěte a jeho projevech. Zákonný zástupce může kdykoliv požádat o individuální konzultaci nad rámec nabízených termínů z MŠ.

3.8 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) a dětí nadaných vychází ze vzdělávacího obsahu ŠVP. Pedagogové usilují o maximální rozvoj schopností dítěte, při vzdělávacím procesu respektují podpůrná opatření, ze kterých vycházejí, využívají vhodné pomůcky, pracují s dětmi na základě doporučení odborníků. U dětí se SVP rozvíjení specifické dovednosti. Rodiče jsou průběžně informováni o pokrocích dítěte. Děti nadané jsou podporovány nabídkou náročnějších aktivit v oblastech, ve kterých vynikají.

3.8.1 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při podezření pedagogů na neobvyklé projevy dítěte bývá i na základě konzultace s rodiči doporučovaná návštěva odpovídajícího školského poradenského zařízení (SPC či PPP) či jiného specialisty. Odborník stanoví na základě vyšetření dítěte jeho vzdělávací potřeby, příp. diagnózu, vydá zprávu a doporučení, na jejichž základě pedagog následně upravuje vzdělávací nabídku.

V případě, že MŠ navštěvuje dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupracuje škola se zákonnými zástupci dítěte, se školskými poradenskými zařízeními a dalšími subjekty. Dle právních předpisů a stupně podpůrného opatření, sníží počet dětí ve třídě a opatří dítěti asistenta pedagoga.

Pedagog při práci s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami respektuje jeho individuální potřeby i doporučení specialistů týkajících se přístupu k dítěti. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Jedná se zejména o děti ohrožené možností školního neúspěchu. Podpůrná opatření druhého až

pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 *vyhlášky č. 27/2016 Sb.*

Každoročně je rodičům nabízená možnost logopedické depistáže přímo v MŠ, při které se ověří správný vývoj řeči dítěte.

Budova mateřské školy není bezbariérová.

3.8.2 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při plánování výchovně vzdělávacích činností se pedagogové snaží vytvořit podmínky stimulující vzdělávací potenciál dětí v různých oblastech. V rámci pestré nabídky aktivit jsou dětem přikládány činnosti, které umožňují rozvíjet potenciál všech dětí dle jejich individuálních možností a v co největší míře ho využít. Jsou podporovány všechny projevy a známky nadání, nečeká se pouze na potvrzení a identifikaci nadání nebo mimořádného nadání.

Děti, u nichž bylo v pedagogicko-psychologické poradně potvrzeno nadání v určité oblasti, pedagogové podporují v dalším rozvoji dle doporučení odborníků. Jedná se zejména o náročnější pracovní postupy, výtvarné techniky, složitější úkoly při práci ve skupině, kladení složitějších otázek, výběr učebních pomůcek a hraček podporujících rozvoj nadání. Zároveň však pedagog dítě rozvíjí ve všech dalších oblastech, které jsou důležité pro úspěšnou školní docházku i uplatnění ve společnosti. Takto je respektován cíl předškolního vzdělávání, kterým je celkový harmonický rozvoj osobnosti dítěte, s přihlédnutím k jeho specifickým schopnostem.

Mateřská škola má zpracovaný Plán práce s nadanými dětmi.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do mateřské školy mohou být přijaty děti i před dovršením třetího roku a to pouze v případě, že jsou schopny základní sebeobsluhy (píjí z hrnku, samostatně se nají, umyjí si ruce, hlásí potřebu na toaletu) a nemají pleny.

Pedagog přizpůsobuje organizaci dne střídáním nabídky činností, nácvičku praktických dovedností, zároveň ponechává co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity. Vzdělávací nabídka zohledňuje potřeby dvouletých dětí, mezi které patří emocionální podpora, časté opakování činností, rituály, časté střídání činností, je ponechán dostatečný prostor pro volnou hru a spontánní pohybové aktivity. Děti si osvojují základní sebeobslužné dovednosti.

Třídy jsou vybaveny hračkami a pomůckami vhodnými i pro dvouleté děti.

3.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti s cizím státním občanstvím (děti s odlišným mateřským jazykem, dále jen OMJ) mají v MŠ, vzhledem ke snaze jejich úspěšné integrace, nárok na poskytování bezplatné jazykové přípravy. Ta má za cíl dopomoci nejen ke snazšímu nástupu na ZŠ, ale i k vyšší

školní úspěšnosti a následnému snazšímu uplatnění na trhu práce. Bezplatná jazyková příprava je poskytována v MŠ individuálně dle Kurikula češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání (dostupné na <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vzdelavani-zaku-cizincu>), a to v průběhu pobytu dítěte v MŠ.

V případě, že se v MŠ budou nacházet více než 4 děti s OMJ v povinném předškolním vzdělávání, zřídí MŠ skupinu pro jazykovou přípravu o počtu 4 až 8 dětí. Tato skupina má pro plynulý přechod do základního vzdělávání nárok na jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně, která je rozdělena do dvou nebo více bloků.

Do skupiny pro jazykovou přípravu mohou být zařazeny i děti s českým státním občanstvím, které mají prokazatelné obdobné integrační problémy, jako děti cizinců. Těmito dětmi může být na základě posouzení ředitele MŠ doplněná skupina i do většího počtu, než je 8 dětí, a to v případě, že není újma na kvalitě jazykové přípravy dětí cizinců. Pokud se v MŠ skupina pro jazykovou přípravu nenachází, je dětem s nedostatečnou znalostí češtiny věnována individuální péče v průběhu pobytu v MŠ.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola je tvořena čtyřmi třídami.

I. třída: Berušky – Třída Berušek se nachází v přízemí a navštěvují ji nejmladší děti, popřípadě děti, které se hůře adaptovaly v předchozím roce. Nově příchozí děti se postupně adaptují na prostředí, seznamují s pravidly a učí se soužití ve skupině.

II. třída: Včeličky – Třída Včeliček se nachází v 1. patře a navštěvují ji děti, které jsou v MŠ již druhým rokem, či děti nově příchozí – věkově spadající do této třídy. Nové děti se zde adaptují na prostředí a učí se soužití ve skupině, seznamují se s třídními pravidly. Stávající děti si upevňují návyky a rozvíjejí se ve všech oblastech tak, aby byly později schopny přejít do tříd se staršími dětmi, kde je důraz kladen na zvládnutí přechodu z MŠ do ZŠ.

III. třída: Květinčky – Třída Květinček se nachází v 1. patře budovy, navštěvují ji děti starší, které již dobře znají prostředí MŠ a děti, které se připravují k zápisu do ZŠ. Třída Květinčky společně se třídou Sluníčka navštěvují kulturní akce pro nejstarší děti MŠ. Mladší děti, které navštěvují třídu Květinčky, se individuálně rozvíjí podle svých schopností. Pedagogové volí činnosti a aktivity dle věku dětí, pro předškolní děti jde o složitější činnosti, či o aktivity dle individuálních potřeb dětí.

IV. třída: Sluníčka – Třída Sluníček se nachází v přízemí budovy a navštěvují ji děti s povinnou předškolní docházkou, tzv. „předškoláci“, a děti s odkladem školní docházky. Děti se připravují k zápisu do ZŠ, navštěvují více kulturních akcí i mimo budovu MŠ. Systematicky rozvíjejí jednotlivé oblasti tak, aby byly schopné zvládnout přechod do ZŠ bez větších problémů.

Pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd:

Děti jsou do jednotlivých tříd zařazovány dle několika následujících kritérií. Jedná se o věk (rok narození), sourozenecké vazby, individuální potřeby dítěte. Pokud je to možné, přihlížíme i k přáním rodičů.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Pracovní doba učitelek je rozplánována tak, aby se pedagogové zejména u nejmladších dětí překrývali, pokud je to organizačně možné, a to během pobytu venku, v době podávání oběda, přípravy na odpolední odpočinek. Částečně se pedagogové překrývají i během řízené činnosti, což umožňuje pracovat s dětmi jak individuálně, tak v menších skupinách či je možné realizovat s dětmi činnosti složitější na organizaci.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Ředitelka školy rozhoduje o kritériích, dle kterých budou děti přijímány do MŠ. Tyto informace jsou během měsíce dubna (před zápisem) vyvěšeny na webu školy, dále na dveřích budovy a venkovní brance. Rodiče jsou s kritérii přijímání dětí prokazatelně seznámeni i u zápisu. Přednostně jsou přijímány starší děti, mladší sourozenci již přijatých dětí a děti ze spádových oblastí. Vyrozumění o přijetí / nepřijetí dítěte do MŠ obdrží rodiče obvykle do 30 dní od doručení žádosti o přijetí. Seznam přijatých dětí je pod registračními čísly veřejně vyvěšen na dveřích budovy a webu MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Povinnou předškolní docházku v posledním roce v MŠ lze plnit i formou individuálního vzdělávání. Podrobné podmínky individuálního vzdělávání jsou uvedeny ve školním řádu (který je umístěn i na webu školy). Ředitelka seznámí zákonné zástupce s oblastmi, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV), úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude následně ověřována formou rozhovorů, didaktických her s dítětem a zadáním úkolů v pracovních listech.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (ŠVP) byl tvořen na základě požadavků rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) a konkrétních možností mateřské školy. Zaměřuje se na celkový rozvoj dítěte ve všech oblastech a je tvořen čtyřmi integrovanými bloky – barevný svět lidí, barevný svět přírody, barevný svět tradic a barevný svět vědy a umění. Tyto čtyři bloky zajišťují komplexnost výchovně vzdělávacího procesu a zároveň poskytují prostor pro tvořivost, vynalézavost a hru. Bloky se navzájem prolínají a nejsou tedy časově stálé. Každý z nich obsahuje konkrétnější témata, ze kterých pedagogové vytvářejí třídní vzdělávací program.

5.1 Zaměření školy

MŠ Mozartova 6 je běžnou mateřskou školou hlavního vzdělávacího proudu, výchovně-vzdělávací proces je realizován na základě filosofie RVP PV, která klade důraz na harmonický rozvoj dítěte a osobnostní přístup. Zároveň sleduje a využívá nové trendy ve výchovně vzdělávacím procesu, které jsou zařazovány do každodenních činností.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Cíle předškolního vzdělávání ŠVP vychází ze závazného kurikulárního RVP PV, který je základním pedagogickým dokumentem a stanovuje cíle a obsah vzdělávání, podmínky výchovně-vzdělávacího procesu. Cílem práce MŠ je poskytnutí pestré vzdělávací nabídky. MŠ se snaží o úzkou spolupráci s rodinou. Vedení usiluje o vytvoření stabilního kvalitního pedagogického sboru. Pedagogové se inspirojí současnými vzdělávacími trendy (např. digitalizací ve vzdělávání). Cílem vzdělávání je poskytnutí skutečně kvalitní komplexní přípravy na vstup do základní školy. Cílem výchovy je podporovat děti takovým způsobem, aby se z nich stávaly osobnosti, které budou zároveň vnímavé k druhým lidem i k planetě Zemi, budou přijímat za své základní morální hodnoty společnosti. U dětí je podporováno vytváření základů kritického myšlení, které je v současné době velmi důležité. Děti jsou vedeny k odpovědnosti ve vztazích a k vytváření komunikačních dovedností.

Cílem práce pedagogického sboru je dětem nabídnout stálý režim v podobě různorodých aktivit přímo v MŠ za dodržení režimu dne a občasné vybočení ve formě výletu, kulturní akce, divadla aj. Takto lze docílit pohody většiny dětí, které to tolik potřebují. Ke vzdělávací nabídce je přistupováno s respektem a snahou dosáhnout cíle – postupně připravit děti do základní školy a do života ve spolupráci s rodiči nenásilnou a hravou formou.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání v MŠ respektuje individuální potřeby a možnosti dětí. Vzdělávací metody a formy jsou maximálně přizpůsobeny fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí. Pro děti je vytvářeno zajímavé podnětné prostředí inspirující k různorodým činnostem.

Ve vzdělávacím procesu jsou využívány různé organizační formy činností dětí tak, aby bylo zprostředkováno vzdělávací nabídky poutavé a přirozené, je respektována dětská potřeba hry, proto se jedná o stěžejní formu činnosti dítěte. Jsou využívány formy frontálních, skupinových i individualizovaných aktivit.

Obsah vzdělávací nabídky je dětem zprostředkováván skrze mnohé metody – slovní, názorně-demonstrační a praktické činnosti. Pedagogové usilují o předávání poznatků, dovedností, postojů a hodnot ve spojitosti s citovým prožitkem dětí, jsou využívány metody založené na přímých zážitcích dítěte (prožitkové a kooperativní učení), děti se učí hrou a činnostmi, mají prostor pro realizaci vlastních nápadů.

V sestavování vzdělávací nabídky i v jejím následném realizování jsou aplikovány doporučené metodické postupy jednotlivých oborů výchovně vzdělávacích činností, které odpovídají psychologickým a didaktickým specifikům předškolního vzdělávání. Pedagogové pracují s metodou spontánního sociálního učení, děti přejímají postoje a hodnoty na základě nápodoby.

Ve vzdělávací nabídce nejsou vždy uváděny činnosti zaměřené na rozvoj všech oblastí – pohybové, hudební, výtvarné, jazykové, předmatematické, předčtenářské, grafomotorické aj. Aktivity ze všech zmíněných oblastí jsou však pedagogy v jednotlivých třídách pravidelně zařazovány do vzdělávací nabídky. Vzdělávání probíhá na základě integrovaného přístupu, děti tak získávají poznatky a osvojují si potřebné dovednosti v přirozených souvislostech.

5.4 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Na základě ŠVP vypracovávají pedagogové pro jednotlivé třídy „třídní vzdělávací program“ (dále jen TVP). V TVP je uvedena nabídka konkrétních činností, která vede k plnění vzdělávacích cílů uvedených v ŠVP. Tato nabídka odpovídá věku dětí, jejich schopnostem a aktuálním potřebám. TVP může být průběžně doplňován. TVP je tvořen vždy k danému tématu. Pedagog si volí konkrétní cíle, které jsou uvedeny v integrovaném bloku, a k naplnění těchto cílů směřuje prostřednictvím plánování činností v TVP. TVP má formu tabulky, v ní jsou pro větší přehlednost uvedeny typy oblastí rozvoje dítěte. Pedagogové mohou nabídku plánovaných činností průběžně doplňovat. TVP se zakládá v archivu školy, dále je uchováván dle norem spisového a skartačního řádu.

6 Systém evaluace

Evaluační činnost poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě výchovně vzdělávacího procesu a jeho podmínkách. Zjištěný stav se pak promítne do další práce MŠ s cílem udržení kvalit vzdělávání i jejich dalšího prohlubování.

Za evaluační činnost zodpovídá ředitelka MŠ a její zástupkyně. Evaluace probíhá na základě spolupráce všech zaměstnanců. Hodnoceny jsou podmínky předškolního vzdělávání (materiální, životospráva, psychosociální, organizace chodu MŠ, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů) a organizace vzdělávání.

Evaluace podmínek vzdělávání

Pro evaluaci jsou využívány následující techniky:

- písemný požadavek na opravy, neinvestiční výdaje na následující rok (v průběhu roku na jednotlivých poradách)
- diskuse na schůzce s rodiči, příp. využití dotazníku pro rodiče
- pedagogické porady
- analýza a vyhodnocení připomínek rodičů, zaměstnanců, zřizovatele
- SWOT analýza: při aktualizaci ŠVP (po třech letech) / při náhlých změnách

Evaluace realizace vzdělávacího obsahu (integrované bloky s tématy), třídní dokumentace

Běžně využívanými technikami jsou:

- kontroly tříd – výsledky práce dětí, výzdoba
- hospitace a jejich rozbor
- pedagogické porady
- hodnocení záměrů vzdělávacích bloků v TVP
- kontrola třídní dokumentace (třídní kniha, TVP)
- průběžná reflexe
- připomínek, přání rodičů, pedagogů
- kontrola souladu ŠVP a TVP

Evaluace výsledků vzdělávání, diagnostika dětí

Pokroky dětí jsou hodnoceny průběžně, rodiče jsou informováni o pokrocích dítěte. Učitelka se snaží zjistit, v čem dítě vyniká, k čemu je talentované, co činí dítěti problémy, v čem je nutno poskytnout dítěti intenzivnější péči. Diagnostické písemné záznamy o dítěti jsou důvěrné materiály přístupné pouze pedagogům v mateřské škole (rodičům jsou předkládány na žádost nebo při individuálních konzultacích).

Každá učitelka na třídě využívá formativní sebehodnocení, na základě kterého může upravit svůj záměr.

Diagnostiku pomocí Klokana kufru a dalších oblastí provádí učitelky průběžně každý měsíc u všech dětí. Každá oblast je za rok hodnocena 2x u každého dítěte. Před začátkem školního roku si každá třída určí, které měsíce bude hodnotit zvolenou oblast tak, aby mohl být Klokanaův kufr využit ve všech třídách zároveň.

Pro evaluaci jsou využívány techniky:

- diagnostiky dětí
- hodnocení výsledků vzdělávání v TVP
- práce dětí, portfolia dětí
- průběžně v rámci realizace vzdělávacího programu
- formativní hodnocení

Evaluace práce pedagogů

- autoevaluace učitelek (1x ročně)
- finanční ohodnocení práce pedagogů
- pedagogické porady
- hospitace vedení MŠ, vzájemné hospitace učitelek (pravidelně i s možností videonahrávky)
- u začínajících učitelek probíhá hodnocení také formou hospitace vedení

7 Vzdělávací obsah

7.1 Přehled integrovaných bloků

Barevný svět lidí

Kdo a co je kolem nás
Nejsem na světě sám
To jsem já
Cestou necestou
Kde jsem doma

Barevný svět přírody

Jak funguje příroda
Kolik barev podzim má?
Tajemství zimy
Jaro dělá pokusy
Modrá planeta

Barevný svět tradic

Rozsvítíme tmu
Vánoční snění
Masopust
Sluníčkový den
Hody, hody doprovody
Země má svátek
Kdy je maminka nejkrásnější
Den jak sen

Barevný svět vědy a umění

Malý objevitel
Země příběhů a pohádek
Jestlipak víš

7.2 Barevný svět lidí

7.2.1 Charakteristika integrovaného bloku

V tomto integrovaném bloku se zaměříme na vše, co se týká světa lidí. Umožníme dětem příjemný vstup do nového školního roku a adaptaci po prázdninách. Děti seznámíme s děním ve školce, s lidmi, kteří je budou provázet, s kamarády ve třídě a s celým prostředím mateřské školy, včetně naší malebné zahrady. Rozvineme v dětech touhu po zapojení se do činností, po komunikaci s dětmi i dospělými. Přivítáme se v nových třídách, nastavíme si svá pravidla, budeme se snažit, aby nám spolu bylo dobře, abychom se do mateřské školy těšili. Novým dětem pomůžeme s přechodem z rodiny do MŠ. Zaměříme se na zlepšování sebeobslužných činností během celého dne.

Budeme zkoumat nejen sebe sama, ale i své nejbližší. Povíme si o své rodině, o příbuzenských vztazích, vzájemném soužití, lásce k nejbližším a vzájemné pomoci nejen v rodině. Zaměříme se na zdravý životní styl, ochranu zdraví, podrobněji zjistíme, jak funguje naše tělo, jak o něj pečovat, co dělat v případě nemoci nebo úrazu, zahrajeme si na lékaře.

Seznámíme se s místem, kde bydlíme, dozvíme se zajímavosti o našem městě. Venku budeme pozorovat dění okolo nás, rozvineme povědomí o dopravních situacích, o tom, jak funguje integrovaný záchranný systém. Vyřešíme jak se chovat v různých modelových situacích, zjistíme, jestli bychom si dokázali poradit. U dětí budeme probouzet kladný citový vztah k české zemi a české řeči. Společně si užijeme výlety, povíme si o prázdninách a dovolených a sdělíme si naše zážitky.

7.2.2 Témata (vzdělávací obsah)

Kdo a co je kolem nás (kamarádi, adaptace, zaměstnanci, prostředí MŠ, pravidla, denní režim)

Nejsem na světě sám (rodina, den otců)

To jsem já (moje tělo, smysly, zdraví, nemoci, na lékaře, oblečení (na podzim, zima, jaro, léto) zimní i letní sporty, prevence úrazů, chystám sem k zápisu)

Cestou necestou (dopravní prostředky, cykloturistika, integrovaný záchranný systém, výlety, cestování, dovolená)

Kde jsem doma (můj dům, moje město, významné budovy, město x vesnice)

Klíčové kompetence	Kompetence
Kompetence k učení	učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
	má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
Kompetence k řešení problémů	chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
	všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
Kompetence komunikativní	ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
Kompetence sociální a personální	spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
	je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
	chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
Kompetence činnostní a občanské	dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
	spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
	uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Oblast: dítě a jeho tělo

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Oblast: dítě a jeho psychika

Podoblast	Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Jazyk a řeč	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zahlédlo	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		samostatný slovní projev na určité téma	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
			formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
			popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
chápat slovní vtip a humor			
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.	vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
		přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

	vytváření základů pro práci s informacemi	motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)	
Sebepojetí, city, vůle	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	hry na téma rodiny, přátelství, apod.	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	získání relativní citové samostatnosti	spontánní hra	rozhodovat o svých činnostech
		činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Oblast: dítě a ten druhý

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	

Oblast: dítě a společnost

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
rozvoj společenského i estetického vkusu	hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

Oblast: dítě a svět

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>
<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím</p>	<p>osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
	<p>využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice</p>	

7.3 Barevný svět přírody

7.3.1 Charakteristika integrovaného bloku

V tomto integrovaném bloku zjistíme, jak funguje svět. Dozvíme se zajímavosti o naší planetě, která je součástí vesmíru a podíváme se i na okolní planety. Oslavíme Den Země a budeme společně přemýšlet, jak naši Zemi ještě více chránit.

Také si připomeneme, že na Zemi najdeme hory, lesy, pouště, řeky, jezera i moře nebo oceány. Probádáme odlišný život v různých částech světa, dozvíme se, jaká exotická zvířata zde žijí. Budeme si povídat o živlech, bez kterých by to na Zemi nefungovalo.

Nejvíce se zaměříme na pozorování přírody kolem nás. Zjistíme, jaké máme ekosystémy, jak funguje život v lese, na louce, poli a v rybníku. Seznámíme se se zvířaty zde žijícími i s jejich podmínkami k životu. V dětech budeme probouzet kladný postoj k přírodě a zvířatům.

Čtyři roční období nám nabídnou různý pohled na přírodu. Na podzim sklídíme, co nám příroda nabídne. Vypravíme se prozkoumat les, ve kterém najdeme množství přírodnin nebo zvířat. Se svatým Martinem budeme očekávat příchod zimy a těšit se na pozorování, jak funguje sníh, mráz, led nebo jinovatka. S příchodem jara nás čeká pozorování probouzejícího se nového života a různé experimenty s vodou nebo semínky. Celý rok zakončí léto s množstvím aktivit v přírodě a rozloučením se před prázdninami.

7.3.2 Témata (vzdělávací obsah)

Jak funguje příroda (ekosystémy – les, louka, pole, rybník – zvířata, exotická zvířata, bezpečné chování v přírodě, ekologie, na farmě)

Kolik barev podzim má? (ovoce, zelenina, zahrada, podzimní počasí, draci, sv. Martin)

Tajemství zimy (příroda, počasí, sněhuláci, ptáci a zvířata v zimě)

Jaro dělá pokusy (příroda na jaře, mláďata a ptáci, semínka, zahradničení, experimenty)

Modrá planeta (živly, vesmír)

Klíčové kompetence	Kompetence
Kompetence k učení	klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
	uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
Kompetence k řešení problémů	řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
	rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
Kompetence komunikativní	ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
Kompetence sociální a personální	dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
	chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
Kompetence činnostní a občanské	ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
	má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
	chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevíšmavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Oblast: dítě a jeho tělo

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
uvědomění si vlastního těla	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	zachovávat správné držení těla
rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Oblast: dítě a jeho psychika

Podoblast	Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Jazyk a řeč	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		námětové hry a činnosti	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	
			vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení	
Sebepojetí, city, vůle	rozvoj schopnosti sebeovládání	činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	
		cvičení organizačních dovedností	zorganizovat hru	
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné	vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	
			vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	
			prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	
			být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem	

Oblast: dítě a ten druhý

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj kooperativních dovedností	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách	
vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	aktivity podporující sblížení dětí	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Oblast: dítě a společnost

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi, apod.</p>
<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
	<p>aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí</p>	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>

Oblast: dítě a svět

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)	
vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

7.4 Barevný svět tradic

7.4.1 Charakteristika integrovaného bloku

Tradice jsou nedílnou součástí našeho světa. Během celého roku oslavíme s dětmi nejvýznamnější české svátky, tradice a rituály naší mateřské školy, které jsou úzce spojené s citovými prožitky dětí.

Na podzim s dětmi rozsvítíme tmou při svátku Dušiček a na jaře při svátku čarodějnic. Asi nejvíce emotivně prožijí děti adventní období s příchodem Mikuláše, Čerta a Anděla. Čekání na Ježíška si zkrátíme vyráběním vánočních ozdob a přáníček, povídáním o tom, co se stalo v Betlémě, zdobením vánočního stroměčku, zpíváním nejznámějších koled a třeba se nám pod stroměčkem objeví i nějaký ten dárek. Nezapomeneme na vztahy v rodině, i rozhovory o tom, jak se připravují děti na Vánoce doma. Příchodem Tří králů Vánoční období ukončíme.

Před koncem zimy oslavíme Masopust, kdy se převlečeme do masek a v tanečním reji si užijeme karneval. Možná nás navštíví rozpustilí klauni nebo tajemný kouzelník. Budeme tančit a zpívat, vyzkoušíme hru na rytmické nástroje, třeba založíme i kapelu.

Všichni budeme očekávat příchod jara. První jarní den oslavíme jako Sluníčkový a vyženeme zimu vynesemím Morany. Největší svátky jara spojíme s barvením velikonočních vajec a povídání o lidových zvycích. Poslední jarní svátek, Den matek, věnujeme všem maminkám. Jako správní gratulanti jim vyrobíme dáreček a pozveme je do školy na naše divadelní představení.

Před koncem školního roku budeme oslavovat my, děti. S rodiči na zahradě oslavíme Mezinárodní den dětí a poté se rozloučíme se školáky, kteří půjdou po prázdninách do školy.

7.4.2 Témata (vzdělávací obsah)

Rozsvítíme tmou (dušičky, čarodějnice)

Masopust (hudební nástroje)

Hody, hody doprovody (Velikonoce)

Kdy je maminka nejkrásnější (den matek)

Vánoční snění (čert, Vánoce, tři králové)

Sluníčkový den (vynášení Moreny, první jarní den)

Země má svátek (den Země – etnika, ekologie)

Den jak sen (MDD, rozloučení se školáky)

Klíčové kompetence	Kompetence
Kompetence k učení	odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
Kompetence k řešení problémů	řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
	užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
Kompetence komunikativní	dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
	domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
Kompetence sociální a personální	uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
	napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
Kompetence činnostní a občanské	zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
	má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
	učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Oblast: dítě a jeho tělo

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Oblast: dítě a jeho psychika

Podoblast	Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Jazyk a řeč	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	přednes, recitace, dramatizace, zpěv	učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
			utvořit jednoduchý rým
			poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)	učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
			přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
			postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)	

Sebepojetí, city, vůle	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)	
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní	zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Oblast: dítě a ten druhý

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Oblast: dítě a společnost

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatisací, divadelních scének)	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	různorodé společné hry a skupinové aktivity (námetové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

Oblast: dítě a svět

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
	<p>sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé</p>	
<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>	<p>přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>
		<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>

7.5 Barevný svět vědy a umění

7.5.1 Charakteristika integrovaného bloku

Tento integrovaný blok nám umožní poznání všeho, co nás v okolním světě obklopuje. Zavede nás do technického světa a všech vymožeností s ním spojených. Budeme bádát, objevovat, experimentovat, hrát si a bavit se.

Umění nás ponoří do světa knížek, pohádek a příběhů, které nám otevřou svět fantazie. Poznáme, jak kniha vzniká, kdo se podílí na jejím vzhledu, jaké různé žánry v knize najdeme, kde se ke knize dostaneme, navštívíme společně knihovnu nebo knihkupectví.

Navštívíme divadelní, hudební představení, výstavu obrazů a poté se z nás stanou nejen herci, ale i výtvarníci, hudebníci nebo tanečníci. Hudbu a kreslení, či malování můžeme využít i k relaxaci a uvolnění. Poznáme různé výtvarné techniky, netradiční materiály, které nás povedou k experimentování, zkusíme si vyrobit vlastní loutku, maňáska, obraz, knížku či složit vlastní písničku. Třeba přijdeme i na to, čím bychom chtěli být.

To vše nás naplní radostí z poznání, budeme se chtít o vše podělit s kamarády, dozvědět se více, ptát se, rozmlouvat, hledat nová řešení, vážit si úsilí lidí kolem nás a jejich důležité práce.

7.5.2 Témata (vzdělávací obsah)

Malý objevitel (vědecké experimentování, technické vymoženosti kolem nás, výtvarné a hudební experimenty)

Země příběhů a pohádek (Knižka, pohádka, příběh)

Jestlipak víš (Emoce, profese)

Klíčové kompetence	Kompetence
Kompetence k učení	soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů;
	učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
Kompetence k řešení problémů	Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu;
	Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
Kompetence komunikativní	ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
	dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
Kompetence sociální a personální	samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;
	projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
Kompetence činnostní a občanské	chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;
	dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
	odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Oblast: dítě a jeho tělo

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj a užívání všech smyslů	smyslové a psychomotorické hry	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	konstruktivní a grafické činnosti	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

Oblast: dítě a jeho psychika

Podoblast	Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy		
Jazyk a řeč	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	poznat některá písmena a číslice, popř. slova		
			poznat napsané své jméno		
			rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci		
		hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech		
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů	vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo	sledovat a vyprávět příběh, pohádku	
					prohlížení a „čtení“ knížek
		činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon		

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytváření základů pro práci s informacemi	činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci	
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
Sebepojetí, city, vůle	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte	ve známých a opakujičích se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Oblast: dítě a ten druhý

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)	spolupracovat s ostatními
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Oblast: dítě a společnost

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Oblast: dítě a svět

Dílčí cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií	